

A főváros gázellátásának fejlődése az 1958. évi tanácsválasztások óta

II.

A legutóbbi tanácsválasztás óta eltelt időszak alatt indul meg az új típusú készülékek területén is a fejlődés.

Ez különösen az elmúlt két évre jellemző, ezért az egyes új típusú készülékek elterjedése még nem mondható kielégítőnek. 1961. évben jelent meg az 1000 kal/óra névleges teljesítményű infravörös hőszugárzó, mely a gáz hőenergia formában történő felhasználásának új, korszerű formáját teremtette meg. Ezt követően megjelent a 2500 kal/óra névleges teljesítményű infravörös hőszugárzó is, majd az új típusú 5 literes vízmelegítő és az új típusú, modern kivitelű gáztűzhely. Nemcsak a hagyományos területen figyelhetjük meg a fejlődést, bár a gyártási kapacitás elégtelensége miatt, egyelőre erősen korlátozott mértékben, de

1962-ben rátértünk a lakások gázfűtésének elterjesztésére.

Ez ideig kb. 400 cserépkályhát alakítottunk át gáztűzelésűvé és mintegy 30 központi fűtésű gázkazán szerelését fejeztük be. A városi gáz fűtési célokra való hasznosítását árpolitikáinkkal is támogatjuk. Ez fejeződik ki abban hogy a fűtési célokra használt gáz árát a háztartási 0,73 fill/köbméteres tarifával szemben 0,50

fill/köbméterben állapították meg.

Főcsőhálózat

3400 utcára!

Az elmondottakból láthatók azok az eredmények, amelyeket egyrészt a meglévő gázfogyasztók ellátása, másrészt az új fogyasztók bekapcsolása területén az 1958—1962. között eltelt négy év alatt értünk. Ezek a dokumentumok, tapasztalatok, általánosságban a fővárosra vonatkoztak, nézzük meg ezek után azokat a városgazdálkodási adatokat, melyek a területi fejlődést dokumentálják.

A főváros főcsőhálózata 3400 utcára terjed ki és hossza, a házak csatlakozóvezetékeivel együtt meghaladja az 1 500 000 métert.

A fővárosban a háztartási gázfogyasztók száma az elmúlt 4 évben 23,5%-kal emelkedett. Ezen belül pártunk és kormányzatunk politikájának megfelelően elsősorban a munkáskerületek és a volt peremvárosok hálózatát fejlesztettük. Másrészt a házkezelési igazgatóságokkal együttműködve igyekeztünk megszüntetni azt a helyzetet, hogy a meglévő főcsőhálózat mellett számos ház vagy lakás nincs gázzal ellátva.

Az alábbiakban kerületenkénti részletezésben mutatjuk be a gázfogyasztók számának alakulását.

Kerület	Gázfogyasztók száma		Növekedés %
	1958. év	1962. év	
I.	9 473	11 000	16
II.	14 714	16 603	13
III.	5 934	8 200	39
IV.	3 885	5 311	26
V.	15 170	16 900	12
VI.	20 595	23 185	13
VII.	24 390	28 738	18
VIII.	24 085	28 619	36
IX.	14 393	20 628	43
X.	6 986	9 462	34
XI.	16 086	21 535	35
XII.	11 284	13 377	19
XIII.	24 482	30 524	25
XIV.	14 757	18 979	25
XV.	455	640	43
XVI.	1	9	—
XVIII.	53	153	86
XIX.	4 020	5 830	45
XX.	1 043	1 334	33
XXI.	610	680	12
XXII.	—	50	—

A fenti táblázatból látható, hogy az új fogyasztók bekapcsolásának tekintetében a munkáskerületek állnak az első helyen. Így

a IX. kerületben 43%-kal, a IV. kerületben 36%-kal, a X. kerületben 34%-kal, a VIII. kerületben 36%-kal, a XX. kerületben 33%-kal nőtt a fogyasztók száma.

A XIII. kerületnél a fejlődést mutató 25%-os növekedés azért nem értelmezhető egyértelműen, mert a kerület magába foglalja a volt V. kerület egy részét, amelynek gázzal való ellátottsága az időszak elején is teljes volt. Ugyancsak az átlag feletti fej-

lesztésben részesültek az úgynevezett peremkerületek, a III. kerületben 39%-kal, a XI. kerületben a kelenföldi területek miatt 35%-kal stb. nőtt a fogyasztók száma. Ez a %-os összehasonlítás természetesen csak relatív, mivel a kisebb fogyasztószámmal rendelkező kerületekben a nagyobb %-ok is csak kevesebb fogyasztók bekapcsolását jelentik.

A gázellátás területi fejlődésének

további jellemző mutatói a főcsőhálózat hosszának, ill. a fogyasztott gáz mennyiségének kerületi alakulása.

A fenti táblázatot összehasonlítva a fogyasztók számának növekedését mutató táblázattal megfigyelhető, hogy a főcsőhálózat fejlesztése a belső kerületekben aránylag nagyobb, a külső kerületekben aránylag kisebb fogyasztószám-növekedést eredményezett.

Háztartási célokra fogyasztott gázmennyiség 1000 köbméterben

Kerület	1958. év	1962. év	Növekedés %
I.	5 735	7 020	22,4
II.	9 378	11 964	27,6
III.	3 282	5 395	64,4
IV.	2 470	4 500	82,2
V.	9 999	9 200	1,1
VI.	11 501	12 106	5,3
VII.	13 347	14 286	7,0
VIII.	13 364	15 542	16,3
IX.	7 860	10 520	33,8
X.	3 760	4 618	22,8
XI.	10 091	13 500	33,8
XII.	7 252	8 315	14,6
XIII.	12 468	15 160	21,6
XIV.	8 687	11 750	35,2
XV.	308	580	88,3
XVI.	1	11	—
XVIII.	24	35	45,8
XIX.	2 114	3 250	53,7
XX.	669	1 065	59,2
XXI.	273	295	8,0
XXII.	529	740	39,9

A gázfogyasztás fejlődésének mutatói nem mindenütt arányosak a fogyasztók számának növekedésével. Ez két okra vezethető vissza. Egyrészt azoknál a kerületeknél, amelyekben a fogyasztók száma aránylag nagyobb, az egyéb tényezők hatására, mint pl. a külső hőmérséklet, még akkor is jelentősen megváltozik a gázfogyasztás mennyisége, ha a fogyasztók száma a két időszak között nem változott.

Másrészt a fogyasztók számának növekedésével a gázfogyasztás aránylag magasabb növekedéssel jár együtt, mivel az új fogyasztók készülékellátottsága általában jobb, mint a régieké.

A városgazdálkodási mutatók kerületenkénti ismertetése után vizsgáljuk meg, hogy a főváros gázellátásának jövőbeni helyzete miképpen fog alakulni, milyen tényezők fogják biztosítani a zavartalan gázellátást és a gázszolgáltatás fejlődését.

A pártkongresszus irányelvei a gáziparral kapcsolatban is meghatározták a perspektivikus fejlődést. Ez az alábbiakban foglalható össze:

1. „Az állami erőből épülő lakásokat általában közműveléssel, nagyrészt gázbevezetéssel kell megépíteni.
2. Az ipari úton nyert gáz mennyiségének növelésén kívül az üzemek és háztartások céljait szolgáló hazai földgáztermelést az 1958. évi 105 millió köbméterrel az utóbbi időben feltárt alföldi földgázvagyongra támaszkodva, 1965-re mintegy háromszorosára kell növelni.
3. Fokozni kell a geológiai kutatásokat új szén-, ásvány-, olaj-, földgáz-, érc-, és egyéb ásványi nyersanyaglelőhelyek feldúsítása céljából.
4. Kutatásokat kell folytatni az energiahordozó anyagokkal való hatékonyabb gazdálkodásra.

A fenti alapelvek szerint a főváros gázellátását úgy kell fejleszteni, hogy az arányaiiban a földgáz bázis felé tolódjon el. Ez két kérdés megoldá-

ló távvezetékén a hajdúsági új földgázlelőhelyekről kitermelt földgáz a fővárosba érkezik. Az építési tervezett körvezeték egyrészt az ipari üzemek energiaigényének kielégítését, másrészt a peremkerületek gázellátásának fejlesztését hivatott szolgálni. Megépítése azonban jelentős hatással lesz a meglévő háztartási és általános gázfogyasztókra.

A Gázművek ugyanis évente 100 millió m³ városi gázt ad ipari célokra.

Ebből a földgázra való áttérés miatt hozzávetőlegesen

50—60 millió m³ városi gáz fog a lakosság céljaira felszabadulni.

Ezáltal a lakosság gázellátásának fejlődése perspektivikusan is biztosítva lesz. A földgáz felhasználásával kapcsolatos fontos probléma a földgáz tárolásának kérdése.

1962-ben befejeztük a keresztmetszék—őrszentmiklósi távvezeték építését, valamint az őrszentmiklósi töltőállomást.

Ezzel lehetővé tettük azt, hogy az őrszentmiklósi kimerült földgázlelőhelyek idején földgázzal töltsük fel, és ezáltal tartalékot képezzünk a „csúcsfogyasztási” időszakokra. Megjegyzendő, hogy ennek a 43 km hosszú vezetéknek a megépítésével biztosítjuk az Albertfalvai Földgázbontó szükség szerinti folyamatos működését, minthogy a távvezeték önmagában is tárolóként használható.

A gázfogyasztás fejlesztésének irányvonala

az új bekapcsolásokon túlmenően a gáztűtés elterjesztésében jelölhető meg. Elsősorban a belvárosi kerületekben kívánjuk a gáztűtést megvalósítani. Ezt az indokolja, hogy ezeknek a kerületeknek szénellátása a közlekedésben zavarokat okoz, és a szilárd tüzelésű fűtőberendezések ezekben a kerületekben okozzák a legjelentősebb szennyeződést. Az e területen meghatározott célkitűzések megvalósítása

fogyasztók és a házkezelési igazgatóságok tulajdonában levő gázkészülékek kis- és középjavítását, valamint rendszeres karbantartását megvalósítsuk.

Ez, valamint a mérőjavítás és felújítás központosításának és termelékenyebb tételének kérdése megkívánja, hogy az elkövetkezendő években a Fővárosi

zési erőfeszítéseket tettünk, a jelenlegi helyzetet tekintve megállapíthatjuk, hogy e téren további, fokozott ütemre van szükség.

A városi gáz minőségének javítása érdekében a jövőben további intézkedéseket kívánunk tenni. Ennek keretében megvalósítjuk a gáz fűtőértékének emelését, az energi-